
Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник Класа

✓ Безработицата и скокът на цените пречат на възстановяването

http://www.klassa.bg/news/Read/article/165827_%D0%91%D0%B5%D0%B7%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8%D1%86%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%B8+%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%BA%D1%8A%D1%82+%D0%BD%D0%B0+%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%BF%D1%80%D0%B5%D1%87%D0%B0%D1%82+%D0%BD%D0%B0+%D0%B2%D1%8A%D0%B7%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D1%8F%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%BE

Ръстът на безработицата е едно от главните предизвикателства пред световната икономика в процеса на нейното възстановяване, заяви директорът на Международния валутен фонд (МВФ) Доминик Строс-Кан на редовната пролетна среща на фонда и Световната банка във Вашингтон. Колегата му от Световната банка Робърт Зелик пък изтъкна високите и нестабилни цени на храните като главна заплаха за световната икономика, предадоха световните агенции. От институцията са изчислили, че ако индексът, измерващ цените на храните, се увеличи с още 10%, това означава още 10 млн. бедни хора по света, уточни Ройтерс. Строс-Кан предупреди за риск от прегряване в развиващите се страни и се съгласи, че опасността от инфлация става сериозна и застрашителна. Според анализа на фонда, в който членуват 187 икономики, бързоразвиващите се пазари са изправени пред огромни потоци от спекулативен кеш, които подклаждат както растежа, така и инфлационните нива. „Когато инфлацията се увеличи в развиващите се пазари, това не е само техен проблем, това е глобален проблем и е свързан с лихвените нива по света“, коментира финансовият министър на Сингапур Тарман Шанмугаратнам, който бе избран за председател на Международния валутно-финансов комитет (ръководния орган на МВФ).

Според Робърт Зелик светът се намира на един шок от нова криза. "Прегряването на някои сектори, особено на продоволствения и енергийния и като следствие нестабилността и ценовия натиск ще изправят пред риск развиващите се държави", е записано в заключителния документ на съвместния Комитет по развитието на МВФ и Световната банка. Експертите и от двете финансови институции не пропуснаха да обърнат внимание и на някои нови рискове за световната икономика като събитията в Близкия изток и Северна Африка, както и земетресението в Япония. "Финансовата криза ни научи, че превенцията е по-добро средство от лечението. Не можем да си позволим да забравим този урок", заяви Зелик и предупреди, че влошаването на условията в Близкия изток може да възпрепятства глобалния икономически растеж. Шефът на Световната банка призова за бързи действия на банката в подкрепа на реформите в Близкия изток и за помощ за социалните промени в страните.

✓ Повече компании ще излязат, отколкото ще влязат на БФБ

http://www.klassa.bg/news/Read/article/165822_%D0%9F%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%87%D0%B5+%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B8+%D1%89%D0%B5+%D0%B8%D0%B7%D0%BB%D1%8F%D0%B7%D0%B0%D1%82%2C+%D0%BE%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BA%D0%BE%D1%82%D0%BE+%D1%89%D0%B5+%D0%B2%D0%BB%D1%8F%D0%B7%D0%B0%D1%82+%D0%BD%D0%B0+%D0%91%D0%A4%D0%91

В следващите 5 години ще има поне 10-15 изкупувания на дружества на БФБ-София, прогнозира Алекси Андонов, управител на "Витоша", българо-унгарско инвестиционно дружество, по време на среща на клуб „Инвестор“ в края на миналата седмица. Той обясни, че през следващите години повече компании ще излязат от борсата. По-реално е създаването на ликвиден пазар, ако БФБ стане част от чужда борса, препоръча експертът. За съжаление ключови компании в българската икономика като ДСК, УниКредит Булбанк, "Солвей Соди" и "ЛУКОЙЛ-Нефтохим", които трябваше да са гръбнакът и на борсата, няма да излязат, докато в Унгария например точно такива компании създават пазара. БФБ си остава пазар на малки и средни компании, констатира Андонов.

От началото на 2011 г. най-добре се представят неликвидни пазари като България, Македония, Сърбия и Босна и Херцеговина, които през миналата година изостанаха, пък посочи Александър Николов, зам.-председател на Съвета на директорите на „Карол Капитал Мениджмънт“. За това има ясна причина и тя е, че когато могат да правят пари на ликвидните пазари, инвеститорите не се сещат за малките, но сега когато

трендът на външните пазари е в последната си третина - те поглеждат и насам. Според Николов факторите, свързани с приватизацията и Сребърния фонд, само ще подобрят ликвидността. Според Николай Грънчаров, началник на брокерския отдел в "Емпорики Банк България", приватизацията на държавни дялове, инвестициите в местни активи на Сребърния фонд, връзката на ЦД с международната клирингова къща Clear Stream ще допринесат за по-добро бъдеще на БФБ. По думите му освен ниската ликвидност на фондовата брота, проблем на пазара е и липсата на хеджиращи продукти. За да бъде успешно инвестирането, хората не трябва да залагат само на един пазар или само на един актив, категорични бяха лекторите. Експертите се обединиха около мнението, че сме в дългосрочен "бичи" пазар, но корекции ще има, като те няма да са като от 2008 г.

✓ **Андрей Пръмов, икономист: Възможно е макросценарият на правителството да се сбъдне**

http://www.klassa.bg/news/Read/article/165811_%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%B5%D0%B9+%D0%9F%D1%80%D1%8A%D0%BC%D0%BE%D0%B2%2C+%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%82%3A+%D0%92%D1%8A%D0%B7%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D0%BE+%D0%B5+%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F%D1%82+%D0%BD%D0%B0+%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%82%D0%BE+%D0%B4%D0%B0+%D1%81%D0%B5+%D1%81%D0%B1%D1%8A%D0%B4%D0%BD%D0%B5

- **Г-н Пръмов, Министерският съвет прие макрорамката на България до 2014 г. Според заложените план бюджетният дефицит ще се свие до 0,5% от БВП, а растежът се очаква да бъде в рамките на 4,4%.**

Постижими ли са целите на правителството?

- Правителството одобри бюджетна прогноза до 2014 г., според която фискалната политика ще се основава на ниски данъци, ограничена преразпределителна роля на държавата и спазване на ограниченията, наложени от Пакта за стабилност и растеж. За догодина дефицитът по консолидирания бюджет трябва да е 1,5% от БВП; 1% за 2013 г. и 0,5% през 2014 г. Ще припомня, че миналата година показателят стигна 3,9% от brutния вътрешен продукт, или 2,76 млрд. лв.

Сега правителството предвижда свиването на дефицита да стане при запазване на данъчните ставки при преките данъци, плавно повишаване на някои акцизни ставки, за да се достигне минимумът в ЕС, и повишаване на събираемостта. Преразпределителната роля на държавата не трябва да надхвърля 40% от БВП, като тук се включва и вноската в ЕС и съответното национално съфинансиране. Очаква се нашата икономика да отбелязва умерени темпове на растеж в рамките на 3,6% до 4,4 на сто. Това е една доста оптимистична, бих казал, и същевременно реалистична прогноза, доколкото се базира на очакванията в средносрочен план за устойчиво възстановяване на световната и европейската икономика, което да окаже положително въздействие и върху българската икономика. Разбира се, напълно възможно е подобен макросценарий да се сбъдне и в рамките на следващите три години не само развита Европа, но и ние да благодарстваме.

Проблеми обаче може да имаме, ако икономическият растеж в ЕС и изобщо глобалният растеж забавят темпове под влияние на скокообразното нарастване на цените на суровините и на разнообразни геополитически рискове, ако настъпят нови катастрофични събития, за които в бюджетната прогноза не видях предвидени резерви. Но затова е и прогноза. Като синоптичните. Ако всички правителствени прогнози неизменно се сбъдваха, за разлика от синоптичните, България щеше да е много скучно място за живеене и правене на бизнес!

- **Последните данни на НСИ отчитат, че нивото на инфлация у нас е сред най-високите от 2009 г. насам. Високата инфлация заплашва ли икономическия растеж?**

- Принципно покачването на цените в една пазарна икономика е свидетелство именно за засилен икономически растеж и за нараснало потребление. Такова покачване на цените всъщност не е чисто инфлационно, понеже е свързано с нарастване на доходите, а не с обезценка на парите. При нас обаче не е точно така. Поради открития характер на българската икономика и особеностите на механизма на валутния борд инфлацията у нас е 100% привнесена от световните пазари! Не правителството е ползвало необезпечени кредити от Народна банка, не доходите или потреблението са нараснали в България – ние все още сме в рецесия или поне тепърва започваме да излизаме от нея. Световните цени на стоки и суровини са нараснали, ето това е причината за инфлацията у нас. Докато по-голямата част от страните - членки на ЕС, новите икономики на Азия и Латинска Америка, САЩ и Русия вече категорично са поели по пътя на икономическия растеж и това води до верижно покачване на цени, доходи, лихви по депозити и по кредити, то ние още дискутираме сме ли в криза или не. И ето тук е голямата тревога, която по-горе коментираната бюджетна прогноза не взима предвид – „вносната“ инфлация и повишените лихви на световните кредитни пазари могат без усилие да задушат дори намека за икономически растеж у нас, когато фискалната политика на правителството не предвижда предпазни мерки, най-вече под формата на реформи на публичния сектор, стимули за доходите в реалния сектор и резерви в бюджета. Всички приемани досега от правителството

„антикризисни програми“ и „мерки“ остават на хартия. У нас не се води реално публична дискусия по тези проблеми извън периодичните кавги в тристранния съвет, а именно правителството е длъжно да я инициира, за да не повтаряме отново и отново едни и същи слабости.

- Според разчетите в Националната програма за реформи до 2020 г. жизненият стандарт у нас трябва да достигне до 60% от средното равнище в ЕС. Вашето мнение?

- За да се случи това, трябва в следващите близо 10 години правителствата да провеждат последователна политика на реформи в общественения сектор, икономически и фискални стимули за бизнеса и увеличение на всички доходи при запазване на фискалната стабилност, което ми се струва невероятно, изхождайки от опита с правителствата ни през последните 20 години. Всъщност защо само 20? Например на „програмния“ си 8-и конгрес през 1962 г. БКП прави разчети и тържествено обявява, че до 1980 г. България ще живее в истинско комунистическо общество, в което всеки допринася към обществото според способностите си, а потребява изцяло според потребностите си и парите като платежно средство са вече забравени. Утопите винаги са се продавали като топъл хляб у нас, особено в години на избори. За мен водената от днешното правителство икономическа политика, градяща се на фискален абсолютизъм, т.е. увеличение на данъчната тежест, замразяване на доходите и максимална дискреция при утвърждаване на разходите на бюджета, ще доведе до изравняване на жизнения стандарт с ЕС само за определена тясна социална прослойка, популярна сред обществото и като „олигархия“. И това спокойно може да се случи далеч преди 2020 г.

- Каква е вашата позиция относно Пакта за финансова стабилност, предложен от финансовия министър Симеон Дянков?

- Аз вече съм изказвал позицията си по този позагълхнал сензационен проект: за мен това не е нищо друго освен ПР проект на правителството и на финансовия министър, един опит да впечатли останалите страни от ЕС, че и САЩ, като се запишат не къде да е другаде, а в самата конституция на страната ни конкретни числа и процентни съотношения, касаещи нещо толкова преходно, колкото е годишният републикански бюджет. При все че тези изисквания произтичат безусловно и със силата на закон от истинския Пакт за финансова стабилност, подписан от България при приемането ѝ в ЕС, и не е нужно да се усложнява животът на следващи правителства и парламенти, като се запишат тези текстове и в конституцията.

- Избърза ли България с включването си в „Евро+“? Много хора разкритикуваха премиера, че е казал „да“, без да постави никакви условия. Колко в крайна сметка ще плати България в този проект?

- Аз всъщност не знам какво е подписал премиерът Борисов за „Евро+“ и с каква мотивация. Вие знаете ли? ГЕРБ упорито бягат от дискусия по въпроса, дори пост фактум, дори в рамките на парламентарния контрол. Някой да е чул министърът на финансите да обясни нещо по въпроса публично? Някой да е прочел договора черно на бяло в българска медия? Дори няма единна информация по въпроса, кога, какво и колко ще плащаме, ще има ли отлагателни клаузи и преходни периоди и какви ще са те. Какви ще са ползите от участието ни в един договор, касаещ стриктно членовете на еврозоната, какъвто някога ще станем, но където нас ни няма все още? Сумата на ангажимента ни по различни оценки на политици се колебае между 3 и 6 милиарда евро, заместник- министърът на финансите г-жа Пенчева спомена 12-годишен отлагателен период за вноските, но поне аз не съм видял текста на договора, публикуван в българска медия. Едно е сигурно – след като ще се присъединяваме към еврозоната, участието ни в пакта „Евро+“ е неизбежно, а дали това е трябвало да стане факт сега, трудно е да преценим при наложеното информационно затъмнение за детайлите на договора.

- Има ли България реални шансове за присъединяване към еврозоната и в обозримо бъдеще?

- Членството ни в еврозоната и приемането на еврото като национална валута ни е абсолютно и безусловно гарантирано с Присъединителния договор, който България подписа през 2005 г. със страните – членки на ЕС. Това обаче ще стане, когато отговорим на изискванията на Пакта за стабилност и когато икономиката ни е достатъчно конкурентоспособна, за да отговори на предизвикателствата, произтичащи от членството в еврозоната. Съдейки по Програмата за реформи „Европа 2020“, правителството не очаква това да се случи преди 2020 г. Аз също смятам, че преждевременното ни членство в еврозоната ще е сериозно изкушение за кое да е правителство да се „подхлъсне“ по печалния път на фискални дефицити и замразени реформи, затова не бива да се бърза по конюнктурни причини. Примерът на Гърция е достатъчно близък и ясен.

- Одобрявате ли реакцията на правителството срещу високите цени на петрола и влиянието им у нас, визирам мораториума върху горивата?

- Разбира се, че не. Споразумението с монополиста за замразяване на цените на дребно за месец и отстъпките, които му бяха направени, са комични от гледна точка на разума. Те носят краткосрочна изгода преди всичко на тази тясна прослойка тясно свързани с властта бизнесмени, които популярно наричат олигарси, но в дългосрочен план губят всички – и обществото, и управляващите, и самите олигарси. Правителството не може да „бори“ цените и свободата на ценообразуването в една пазарна икономика. То може само да създава правила и да следи за спазването тези правила, за една конкурентна среда на равни възможности за всички предприемачи. Не смятам, че с мораториума правителството изпълни точно този свой

обществен ангажимент.

- От началото на годината БФБ е публично дружество, като целта е да се намери стратегически инвеститор за държавния дял на компанията. В условията на криза ли е най-подходящият момент да се реализира подобна продажба?

- Българската икономика има настоятелна нужда от функциониращ и ефективен капиталов пазар. Така биха се решили до голяма степен проблемите с капитализацията на родните ни фирми – днес тя става по един особено мъчителен начин, най-вече посредством банково финансиране, а естественото място за всеки развиващ се сериозен бизнес е именно борсата. Борсата решава и проблема със спестяванията на населението в периоди като сегашния, когато банковите лихви изостават от инфлацията и парите във влоговете се обезценяват. Затова намирането на стратегически инвеститор, който да развие нашата малка и неефективна според световните стандарти борса, интегрирайки я в международна платформа за търговия и сетълмънт, е първостепенна задача за ръководството на борсата. Няма да разкрия особена тайна, като ви кажа, че предишното ръководство на борсата, част от което бях и аз, почти успя да постигне това през 2008 г. с най-големия световен борсов оператор, Deutsche Boerse, като бяхме пред подписване на официален меморандум между правителството и DB през октомври 2008 г. За съжаление световната борсова криза през есента на същата година доведе до оттегляне на инвеститора и до сделка не се стигна. Тогава официалната оценка на нашата борса, приета и от инвеститора, беше 8-цифрена сума в евро. Днес тя вероятно би била в пъти по-ниска, но в такава сделка не цената е важна и не това трябва да е водещият мотив при продажбата на държавния дял. Възможността чуждестранните капитали да бъдат улеснени в избора си да инвестират у нас, а българските борсови посредници да имат облекчен достъп до световните пазари през борсовата платформа е най-важното. Убеден съм, че и сегашното ръководство на борсата мисли по същия начин и се стреми да постигне най-добрите за капиталовия ни пазар условия. А колкото до одържавяването на борсата преди месеци, смятам, че с това този процес по-скоро ще се затрудни, но това е мнението ми на един страничен наблюдател, аз дори не съм акционер вече на БФБ.

[Вестник Дневник](#)

✓ **Българските потребители 2010: Евтина храна и стари дрехи**

http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2011/04/17/1076287_bulgarskite_potrebiteli_2010_evtina_hrana_i_stari_drehi/

Потреблението, на което се разчита да е сред основните двигатели за растеж на българската икономика, продължава да се свива. Домакинствата пестят и се опитват да компенсират намалелите си доходи, загубата на работа и поскъпването на живота, като трупат запаси (купуват големи количества евтина храна). Това показват данните на Националния статистически институт за потреблението през 2010 г.

Когато се купуват дрехи и обувки, решаваща за избора също е ниската цена. Продажбите на официални и връхни облекла са станали рядкост, като този пазар се е свил до нивата отпреди 6-7 години. Още по-драстично е паднало търсенето на черна и бяла техника. През миналата година на 100 домакинства се пада един купен телевизор, докато през 2006 са били пет. Покупки на перални и хладилници се правят само в краен случай. Спаднали са покупките на цигари и алкохол. Най-новата анкета за доверието на потребителите показва, че заради страха от съкращения и инфлацията домакинствата ще продължат да отлагат покупките, опитвайки се да спестяват. Данните на Евростат показаха, че през март България е на трето място в Европа по ръст на цените - инфлацията е 4.6%.

Нивото на потреблението през 2010 г., отчетено от статистиката, е близко до това от 2009 г. За миналата година според Евростат доходите на българските домакинства са били едва 44% от средните в ЕС и страната е на последно място по този показател. До 2020 г. жизненият стандарт в България трябва да стигне 60% от средното ниво за ЕС - такава е целта, записана в одобрената миналата седмица Национална програма за реформи. Сравнително ниските спрямо Европа цени засега не помагат за по-бързо догонване. Според Евростат цените у нас са едва 53% от средните в ЕС и тук могат да се купят най-евтините хлебни изделия, цигари и месо. Вчера министърът на финансите Симеон Дянков заяви, че България може да се възползва от световната тенденция на увеличаване цените на хранителните стоки, като стане "основен износител".

✓ **Продължителност на живота и финансова стабилност**

http://www.dnevnik.bg/analizi/2011/04/17/1076216_produljitelnost_na_jivota_i_finansova_stabilnost/

Четвъртото издание на *Поглед върху пенсиите* - изследване, фокусирано върху размера на пенсиите, пенсионната възраст и средната продължителност на живота в страните от Организацията за икономическо развитие и сътрудничество (ОИСР) и Г-20, показва, че изправени пред застаряващо население и по-висока продължителност на живота, повече от половината от развитите страни са увеличили или планират да увеличат пенсионната възраст – възрастта за жени ще бъде променена в 18 държави, а за мъже – в 14. Други

страни са въвели автоматично обвързване на пенсиите с продължителността на живота. Част от реформите са свързани с въвеждането на

стимули за оставане на работа вместо пенсиониране

Средната пенсионна възраст за мъжете е 63 години, а за жените – 62. Тя ще нарасне на 65 години до 2050 г. и за двата пола според сегашните планове. Тъй като в почти всички страни от ОИСР прогнозите са за увеличаване на продължителността на живота до степен, която ще неутрализира ефекта от повишаването на пенсионната възраст, финансовата стабилност ще бъде застрашена в бъдеще, освен ако възрастта не бъде увеличена допълнително спрямо сегашните програми.

Средна продължителност на живота след пенсиониране

От графиката ясно се вижда нарастващата средна продължителност на живота при достигане на пенсионна възраст, представена за мъжете и жените поотделно за две различни възрасти – 60 и 65 години. Така например прогнозите за 2050 г. са, че средната продължителност на живота за жените след 65-годишна възраст е около 24 години (червената пунктирна линия), докато през 1960 г. тя е била само 15 години. Според изследването, ако жените през 2050 се пенсионира на тази възраст (65 години) и получават държавна пенсия средно още 24 години, това ще окаже огромен натиск върху публичните финанси. Необходимо е според *авторитета* се предприемат час по-скоро мерки.

Като алтернатива на по-високата пенсионна възраст някои държави са въвели автоматично обвързване на размера на пенсиите с очакваната продължителност на живота. Учудващо е, че този подход е въведен в много малко държави – модели, които ще имат сходен резултат, се очакват да влязат в сила в Дания (2027 г.), Италия (2015 г.) и Гърция (2020 г.). Предимството на тази политика е, че отправя ясни сигнали за необходимостта от по-дълъг престой в работната сила.

Друг възможен вариант е

да се поощряват хората сами да спестяват за своите старини

за да компенсират по-ниските бъдещи държавни пенсии (което според изследването ще е неизбежно заради очакваните проблеми в публичните финанси). Вече има няколко значителни успеха в тази посока. Схемата "КивиСейвър" в Нова Зеландия например автоматично прехвърля хората в частни пенсионни фондове, освен ако те изрично не се откажат. По този начин изключително бързо е разширен обхватът на частните пенсионни фондове върху населението.

През 2012 г. Обединеното кралство ще последва този пример. В Германия пенсиите "Райстер" също имат сериозно покритие, особено сред младите и хората с по-ниски доходи – групите, които останалите държави срещат трудности да достигнат и включат във фондовете за пенсии (въпреки че тези програми разчитат по-скоро на сравнително щедри държавни финансови стимули, отколкото на автоматично записване).

Политиките, свързани с пенсионните системи, винаги са били съсредоточени върху балансирането на ползите и разходите, което в резултат на световната икономическа и финансова криза стана изключително трудно. Кризата обаче е просто още един проблем към съществуващите много по-сериозни дългосрочни предизвикателства пред пенсионните системи, свързани със застаряващото население.

Ако правителствата отлагат реформите, тогава корекциите, които ще бъдат нужни в средносрочен и дългосрочен план, ще бъдат не само наложителни, но и много по-болезнени. Гърция, Унгария и Ирландия вече бяха принудени да реформират значително своите пенсионни системи като условие за получаване на международна финансова помощ.

Авторът е от Института за пазарна икономика, който издава седмичния бюлетин "Преглед на стопанската политика", <http://ime.bg/bg/articles>, заглавието е на редакцията.

✓ Правителството очаква събуждане на вътрешното потребление

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/04/17/1076241_pravitelstvoto_ochakva_subuidane_na_vutreshnoto/

Вътрешното потребление постепенно ще започне да движи икономическия растеж на България, а износет ще има все по-малък принос в него. Това показват публикуваните от Министерството на финансите Конвергентна програма за ускоряване на икономическия растеж на България за периода 2011-2014 г. и съпътстващата я Национална програма за реформи за 2011-2015 г.

Според конвергентната програма, която очертава ключовите политики и приоритети за възстановяването на икономиката при запазване на макроикономическата и фискалната стабилност, за периода 2011-2014 г. се предвижда умерен, но устойчив растеж между 3.6% и 4.4%. Потреблението и инвестициите ще засилят тежестта си в икономическия ръст на страната, макар и делът им в БВП да остане по-нисък от този преди кризата.

В същото време заради събуждането на вътрешното потребление, засилването на вноса и сравнително по-ниския реален растеж на износа се очаква нетният експорт отново да има отрицателен принос за растежа след 2011 г.

"До момента липсват индикатори, които да потвърждават сценария за растеж на потреблението и вътрешното търсене, които са основни фактори за растежа от 3.6% от БВП в прогнозата. По този начин сценарият за растеж изглежда недостатъчно обоснован", коментира Петър Чобанов, преподавател в УНСС и бивш директор на Агенцията за икономически анализи и прогнози. Според него икономическият растеж на страната за 2011 г. ще е по-скоро около 1% заради вътрешното потребление, което той очаква да остане свито.

Все пак заложените в двата стратегически документа макроикономически прогнози са коригирани надолу спрямо черновата им версия. През ноември в националната програма за реформи правителството беше заложило растеж от 4.7% и 5.2% съответно за 2012 и 2013 г., докато сега те са с 0.6 пр. п. и 0.8 пр. п. по-ниски. Правителството обаче е завишило очакванията си за инфлацията през настоящата година до 4.2% в края на годината и средно за периода от 3.9%.

Това е все още под очакванията на експертите, като през март НСИ вече отчете поскъпване на живота в България с 5.6%, а в пролетната си прогноза Международният валутен фонд е заложил инфлация за България през тази година в размер на 4.8% .

Според Чобанов инфлацията ще е поне 7% през 2011 г., като той не изключва през някои от месеците тя да е двуцифрена. Това има както негативни, така и позитивни страни. От една страна, високата инфлация е изгодна за бюджета и е сред причините бюджетните приходи да се развиват добре.

"Високата инфлация до края на годината ще спомогне лесно да се изпълни прогнозата за приходите. Но ще нараства социалното напрежение и исканията за актуализация на заплати и пенсии. Дори е възможно да се преизпълнят приходите и тогава ще се види колко прозрачно и за какво правителството ще похарчи преизпълнението", коментира още Чобанов.

Като цяло правителството очаква сравнително ниска и умерена, постепенно намаляваща инфлация за периода 2011-2014 г. "По подобен начин ще се развива и средногодишната инфлация с изключение на 2011 г., когато се очаква тя да се ускори в резултат от динамиката в международните цени на енергийните суровини, храните и металите, както и в потребителските цени на храните и енергийните стоки", пише в конвергентната програма.

Основни макроикономически показатели (%)

Реален растеж на БВП	3.6	4.1	4.4	4.2
Принос за растежа на БВП				
Инвестиции	1.4	1.8	1.9	2
Потребление	2.2	2.7	3.3	2.6
Нетен износ	0.1	-0.4	-0.4	-0.3
Инфлация (ХИПЦ)	4.2	2.8	2.4	2.4

Източник: Национална програма за реформи 2011-2015

✓ Ликвидността на борсата продължава да намалява

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/04/17/1076201_likvidnostta_na_borsata_produljava_da_namaliava/

Ликвидността на българския капиталов пазар продължи да се свива последната седмица в тон с очакванията на повечето анализатори за консолидация. Все още глобалните пазари не намират ясна посока на движение, а на местно ниво предстоят корпоративните резултати за първото тримесечие.

Едва когато навън търговията се раздвижи, българските анализатори очакват да видят повторно активизиране на търговията на борсата в София след позитивния старт на годината.

Миналата седмица по-големите обороти бяха следствие само на единични прехвърляния с акциите на не особено ликвидни дружества. Пример за това са първите три дружества по оборот за седмицата като "Велграф асет мениджмънт", който зае първото място само с една сделка в петък (при прехвърлени над 520 хил. акции на цена от 2.3 за лот).

Индексите на Българската фондова борса приключиха седмицата на отрицателна територия. Широкият показател BG40 отчете най-силно понижени в петък (-0.68%) и затвори на 130.93 пункта, като на седмична база загуби 2.03%.

Останалите индекси останаха без съществени промени в петък, но за седмицата BGTR30 спадна с 1.49% до 353.87 пункта, а индексът на най-ликвидните дружества "Дневник 20" намаля с 2.02% до 64.48 пункта. С минимална загуба за седмицата се отчита SOFIX, губейки 0.24% до 442.79 пункта, и единствено секторният BGREIT затвори почти без промяна на 51.82 пункта.

Единственото по-интересно развитие през седмицата отчете "Оловно-цинков комплекс" - Кърджали, след като от министерството на околната среда заявиха, че ще бъде издадена заповед за спиране на производството на олово в завода. Това активизира търговията с акциите на дружеството, но новината беше бързо изконсумирана.

Опасенията на инвеститорите, че заетите в това производство (около 350 металурзи, помощен персонал и администрация) ще трябва да бъдат освободени и приходите ще намалеят, намериха отражение в крайната оценка за дружеството. Акциите му се понижиха за седмица със 7.06% до 11.05 лв. за акция.

Активност през седмицата имаше и при търговията с поименните компенсационни бонове, които при оборот от малко над 211 хил. лв. се понижиха с 2.88% и вече се търгуват на цена от 0.3 лв. за лот.

Продължаващите размирици в Северна Африка и Близкия изток, както и кризата с ядрените реактори в Япония продължават да бъдат главен акцент на световните пазари. Петрола сорт брент загуби 2.6% през изминалата седмица и фючърсите с доставка месец май вече се търгуват на цена от 123.73 долара за барел. На срещата на G-20, която бе проведена във Вашингтон през седмицата, бе подчертано, че "събитията в някои страни в Близкия изток и Северна Африка, както и в Япония повишиха степента на икономическа неопределеност в планирането на **цените на енергоносителите**", но страните от G-20 обаче са уверени, че има достатъчно възможности за задоволяване на световното търсене на енергийни ресурси.

Гърция отново влиза в полезрението на инвеститори и анализатори със зачестилите коментари за реструктуриране на дълга - нещо, срещу което Германия поне засега е твърдо против. Правителството на Гърция обеща след великденските празници да обнародва нова програма с допълнителни мерки, чрез които да бъдат спестени бюджетни средства.

За другите страни от PIGS проблемите също не изглежда да са отминали. Moody's понижи рейтинга на държавните облигации на Ирландия в местна и чужда валута с две стъпки от Baa1 до Baa3, а помощта за Португалия е поставена под въпрос от Финландия. На този фон не е учудващо, че златото продължава да се търгува на рекордни нива и в петък затвори на 1.485.3 долара за тройунция.

Предстоящо:

19 март

ЕЦБ ще публикува текуща сметка за февруари 2011

От Евростат ще очакваме производство в строителния сектор за февруари 2011

20 март

От БНБ ще представят финансовите сметки за сектор "Държавно управление" за четвъртото тримесечие на 2010 г.

От САЩ ще очакваме продажбите на готови жилища за март

21 март

НСИ ще обяви данни за пазарни цени на жилища за първото тримесечие на 2011 г.

БНБ ще представи рамка на международните резерви и ликвидността в чуждестранна валута за март 2011 г.

Вестник Пари

✓ Световната банка и МВФ: Идват нови опасности

<http://pari.bg/static/pdf/pages/03.pdf>

✓ Асен Ягодин поема ББР

<http://pari.bg/static/pdf/pages/09.pdf>

Вестник Стандарт

✓ Дянков: Трайчо да наблегне на икономиката

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2011-04-18&article=364781>

Икономическата ни политика трябва да е много по-активна, а не фокусът да пада главно върху енергетиката. Това заяви финансовият министър Симеон Дянков в предаването "На 4 очи" по Нова тв. Вицепремиерът не разкритикува пряко работата на икономическия министър Трайчо Трайков, а само обясни, че ведомството му е твърде голямо. Освен в икономиката много още може да се направи и в земеделието, където има много оплаквания и нещата се случват бавно, допълни Дянков. По думите му в момента в аграрния сектор се говори много повече, отколкото се върши реално. Първо трябва да се свърши работата, а след това да се говори, категоричен бе Дянков. Според него проблемен е и транспортният сектор, а отличници в кабинета са Росен Плевнелиев, Нона Караджова и Вежди Рашидов. На въпрос дали ще има смяна на министри в кабинета Дянков отговори, че това е решение на премиера, но все пак той ще даде своето мнение за това има ли нужда от рокади и съответно - къде.

Същевременно стана ясно, че цените на горивата най-вероятно няма да се повишат драстично след изтичане на мораториума. В момента цените на международните пазари са се понижали, а успокоението в Близкия изток ни кара да сме оптимисти, обясни Дянков. Той допълни, че подписаното от бившия вече шеф на НЕК Красимир Първанов споразумение за АЕЦ "Белене" не е в ущърб на страната и защитава националните ни

интереси. След работата на консултанта по проекта ще се разбере реалната цена и тогава ще се реши в парламента дали сумата да отиде за Втора атомна или за енергийна ефективност. По думите на Дянков смяната на ръководството в Българската банка за развитие е, за да се подпомага повече малкият и среден бизнес. Държавата не предвижда и закупуване на дялове от частните банки, както поискаха от сдружението на Алексей Петров. Финансовото министерство изготвя анализ за тенденциите при търсенето и цените на храните в световен мащаб, каза Дянков по-рано през деня на среща с бизнеса в Ямбол. На базата на този анализ ще се преценят възможностите за българското селско стопанство да изнася, като ще се разработи и стратегия за сектора. В приоритет за кабинета се превръща културно-историческото наследство и изграждането на необходимата инфраструктура до обектите. Готови са вече и промените в Пакта за финансова стабилност на Дянков. В него се предвижда бюджетният дефицит да не надвишава 2%. Този вариант на документа ще се обсъди с парламентарно представените партии без БСП през Страстната седмица.

[Вестник Сега](#)

✓ Кабинетът изхарчи 1/3 от резерва за неотложни мерки

<http://www.segabg.com/online/new/articlenew.asp?issueid=8982§ionid=2&id=000303>

В рамките на две заседания през март правителството е успяло да изхарчи 1/3 от предвидения резерв за структурни реформи и други фискални мерки. Резервът се харчи по усмотрение на кабинета и тази година възлиза на 185 млн. лв. Сумата е драстично намалена спрямо заделените през 2010 г. 1.14 млрд. лв. след скандал, че отпускането на толкова много пари на директно разпореждане на кабинета представлява заобикаляне на закона за бюджета.

През март кабинетът е разпределил от резерва да бъдат изтеглени 61 млн. лв. 50 млн. лв. са дадени извънредно на регионалното министерство за покриване на възникнали извънредни задължения, други 11 млн. отидоха към Столична община за купуване на 3 метровлака. 23.5 млн. лв. пък са блокирани, тъй като трябва да отидат за изграждането на автомагистрала "Люлин". Така до края на годината разполагаемите средства в резерва стават 100 млн. лв.

От отпуснатите на регионалното министерство извънредни 50 млн. лв. най-големият дял ще отиде за най-скъпия път в България - Южната дъга на околновръстното шосе на София. За ново строителство в участъка на пътя възел за "Младост" ще отидат 12 млн. лв. М.г. за отчуждителни процедури по Южната дъга регионалното министерство получи извънредна субсидия от 39 млн. лв., за строителство и строителен надзор бяха дадени 22 млн. 6 млн. от отпуснатите 50 за МРРБ ще отидат за отстраняване на свлачище на автомагистрала "Люлин", както и за осигуряване на осветление на три пътни възела.

Тази година кабинетът няма право да пренасочва пари от втория резерв за неотложни нужди - за преодоляване на бедствия. М.г. се стигна и до тези средства заради изчерпване на големия резерв.

[Вестник Труд](#)

✓ Извоювахме от Брюксел още 1,1 млрд. лева

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=859704>

С Бойко КОЦЕВ, постоянен представител на България в ЕС, разговаря Веселин Желев Пактът Евро+ и Европейският механизъм за стабилност предизвикаха разпалени коментари в България. В някои от тях двете споразумения се смесват и се прави изводът, че влизайки в едното, България е поела непосилни ангажименти за другото. Как всъщност стоят нещата? Пактът Евро+ и Европейският механизъм за стабилност (ЕМС) са различни неща. Пактът Евро+ бе договорен от държавните и правителствените ръководители на страните от еврозоната. Още шест държави извън нея, сред които и България, се присъединиха ...

[Вестник Капитал](#)

✓ ГЕРБ уби Търговския регистър

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2011/04/15/1075674_gerb_ubi_turgovskiaa_registur/

За две години на власт ГЕРБ не успя да направи абсолютно нищо за развиване на електронното правителството. За сметка на това, тази седмица управляващите успяха да убият единствената реално работеща услуга до този момент - Търговският регистър.

С гласовете на депутатите от ГЕРБ и "Атака" окончателно бяха приети промени в Закона за Търговския регистър (ЗТР), които предвиждат свободният достъп до остане само за малка част от информацията. Това го превръща в безполезен справочен сайт.

Достъпът до фирмените дела ще бъде възможен само за притежателите на електронен подпис или цифров сертификат. Това означава, че желаещите да правят справки ще трябва да плащат общо между 20 и 30 млн. лв. на година, а реализацията на новия механизъм за достъп ще струва най-малкото половин милион лева на държавата. И още - засекретяването на регистъра със сигурност ще доведе до критики от страна на Европейската комисия в рамките на мониторинговия механизъм.

Основен идеолог на промените е правосъдният зам.-министър Жанета Петрова, а техен защитник в парламента е депутатът от ГЕРБ Емил Радев. Именно Петрова беше човекът, който последна от парламентарната трибуна подкрепи промените: "Аз лично бих затворила фирмените досиета."

Единственият мотив за засекретяването на регистъра е обяснението, че по този начин се противодейства на кражбата на лични данни и фирми. Това обаче е

Фалшив мотив

Твърдението на вносителите по никакъв начин не беше подкрепено с конкретни данни за това с колко точно е скочил ръстът на този тип престъпления след въвеждането на регистъра, а Емил Радев коментира, че тази му преценка идва от "публикации в медиите". Тази седмица депутатът от ГЕРБ Юлиана Колева се изказа в същия дух: "Ние не затваряме Търговския регистър, а само търсим баланс между публичността и защитата на личните данни."

Единственият реален проблем с личните данни беше решен преди повече от година, когато от там бяха премахнати всички ксерокопия на лични документи (паспорти, лични карти и т.н.).

Източник на "Капитал" в Софийската районна прокуратура, където са повечето разследвания за кражби на фирми, каза, че по никакъв начин не може да се говори за ръст на тези престъпления след въвеждането на Търговския регистър през 2009 г.

"Напротив, повечето от пострадалите имат възможност своевременно да разберат, че са станали жертва на такова престъпление, именно благодарение на дистанционния достъп", обясни той.

"В случая става дума за абстрактен страх" коментира Александър Кашъмов, който е ръководител на правния екип на Програма "Достъп до информация" - неправителствена организация, която се занимава както със защитата на личните данни, така и с прозрачността на институциите.

По думите на Кашъмов този тип престъпления са факт по причини, съвсем различни от публичността:

"Липсата на регистър на нотариално заверените пълномощни и некомпетентността на разследващите органи." Кашъмов допълва: "Документните измами се извършват, преди документите въобще да стигнат до публичния регистър."

Справка в последния доклад на Комисията за защита на личните данни показва, че за 2010 г. регулаторът е издал общо 25 наказателни постановления, като нито едно от тях не е за "кражба" на лични данни от Търговския регистър.

При това положение излиза, че единственият мотив за промените е измислен и засекретяването няма да реши проблемите с кражбите на фирми. За сметка на това обаче приетите проблеми със сигурност ще предизвикат вълна от неприятности както за българските граждани, така и за правителството.

Упражнение за 20 милиона

Според Жанета Петрова и депутати от ГЕРБ промените са "временно решение" и ще действат, докато се намери балансът между публичност и защита на личните данни. Това временно решение обаче струва много. Рестрикциите на достъпа до Търговския регистър стават в контекста на проблемите с поддържането му. От няколко месеца интернет страницата на Агенцията по вписванията е труднодостъпна. Основен виновник за това е Министерството на правосъдието, което е отрязало напълно средствата за поддръжка.

Според източник на "Капитал", занимаващ се с информационните системи на Агенцията по вписванията, изпълнението на законодателните промени, приети тази седмица, ще струва поне половин милион лева на държавата.

Отделно от това желаещите да правят справки в регистъра ще трябва да си купят електронен подпис. Според източника ни това означава, че те ще трябва да плащат общо между 20 и 30 милиона лв. на година: "Сметката е следната - в момента регистърът има около 1 млн. уникални потребители, да приемем, че половината от тях се откажат след промените - ще останат 500 хил. Всеки от тях ще трябва да плати за универсален подпис.

"Тези пари или ще бъдат разпределени между четирите фирми, които издават универсален електронен подпис, или самата агенция ще започне такъв бизнес и ще продава услугата", коментира източникът ни.

Хардуерът за електронен подпис струва не по-малко от 40 лева, а след това се плаща не по-малко от 18 лева за сертификата на година.

Друг проблем е, че регистърът няма да бъде достъпен от чужбина, тъй като чуждестранните електронни подписи не са съвместими с българските.

Ако агенцията започне да продава сертификати, това ще бъде в нарушение на Закона за Търговския регистър, който казва, че 25% от приходите от такси и глоби следва да бъдат насочвани директно към Агенцията по вписванията за издръжка. Пак там се казва, че "превишаването на приходите от таксите по този закон над

разходите за финансиране на дейностите по водене и съхраняване на ТР е основание за намаляване размера на таксите за следващата финансова година". До този момент Министерството на правосъдието не спазваше закона, като от събраните 60 млн. лв. на година връщаше едва 11 в агенцията.

Ако управляващите си затварят очите пред факта, че промените няма да решат кражбите на личните данни, но за сметка на това ще струват скъпо, последната спирачка за тях би трябвало да бъде.

Европейската комисия.

В два поредни мониторингови доклада Европейската комисия маркира проблема с липсата на публичност в собствениците на акции в акционерните дружества. Промените в Закона за Търговския регистър не само не отговарят на очакванията на Брюксел, но и вървят срещу тях. Източници на "Капитал" в Брюксел коментираха, че промените в регистъра ще бъдат обект на темите, които мисията ще обсъжда при подготовката на основния доклад за напредъка на България в борбата с престъпността и съдебната реформа, който се очаква да бъде публикуван през лятото.

Само преди месец Европейската комисия прие предложение, което предвижда свързването на всички търговски регистри. Промените ще спестят поне 70 млн. евро, ще позволяват бърз достъп до актуална фирмена информация и като цяло ще създадат благоприятни условия за международната търговия.

"Ограничаване на достъпа може да благоприятства само нечисти цели", каза Александър Кашъмов. Според него ГЕРБ вече е предизвикало подобен прецедент със Закона за конфликт на интереси: "В резултат на последните промени институциите скриха декларациите на някои от служителите си с мотив, че съдържат лични данни."

www.money.bg

✓ Подобен вариант на Пакта за финансова стабилност представя Дянков

http://money.bg/news/id_348295947/%D0%9F%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%B5%D0%BD_%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%B0%D0%BD%D1%82_%D0%BD%D0%B0_%D0%9F%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B0_%D0%B7%D0%B0_%D1%84%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B1%D0%B8%D0%BB%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82_%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D1%8F_%D0%94%D1%8F%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%B2

Контролът на гръцката граница, откъдето у нас влизат необмитени стоки от азиатските страни, ще бъде затегнат. Така българският бизнес ще бъде защитен от стоките с ниски цени, които заливат пазара. Това съобщи в Ямбол финансовият министър Симеон Дянков, който се среща с представители на бизнеса в региона, цитиран от радио Дарик. До седмица-две в Министерския съвет ще бъдат внесени за разглеждане промени в Закона за обществените поръчки, тъй като той не работи добре.

Дянков запозна бизнесмените в града с работата на правителството по някои основни теми. Една от тях е извеждане на културно-историческото ни наследство на преден план за развитие на туризма. В тази насока ще се изгражда инфраструктурата около обектите, за да се привлекат туристите. В Ямболско акцентът ще бъде на Националния археологически резерват „Кабиле“. С построяването на магистрала „Тракия“ ще се улесни достъпът до него, поясни министърът.

Световната тенденция за увеличаване цените на хранителните стоки може да работи за България, която има възможност да стане основен износител. За развитието на селскостопанското производство ще се разработват национална и регионални стратегии след предварителен анализ на тенденциите. „Пари от евросредствата, еврофондовете, има доста. Въпросът е къде влизат тези пари, по какъв начин могат да се използват и какво допълнително финансиране е необходимо от бюджета за съпътстваща инфраструктура“, обясни финансовият министър.

Министър Дянков представи пред бизнесмените и предимствата на финансовия пакт, който се подготвя. „Вече сме готови с нов подобен вариант, и тази седмица сме поискали срещи с всички парламентарно представени партии без БСП, на които ще представим този вариант. След това се надяваме той да влезе в парламента и да бъде подкрепен от всички партии без БСП. Пактът ще бъде пакт не само за финансова стабилност, той ще доведе до засилване на реформите“, обясни министърът.

[Вестник Пари](#)✓ **Скритата икономика расте въпреки мерките на правителството**<http://pari.bg/static/pdf/pages/06.pdf>[Вестник Дневник](#)✓ **Скритата икономика отново расте**http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2011/04/17/1076269_skritata_ikonomika_otново_raste/

Индексът на скритата икономика при бизнеса в България се е покачил през миналата година, след като през октомври 2009 г. беше достигнал най-ниското си ниво от 2.2 пункта. Това обявиха експертите от Центъра за изследване на демокрацията (ЦИД), който в петък представи годишния анализ на сивата икономика у нас. Организацията следи динамиката ѝ от 2002 г.

През 2010 г. са се увеличили основно

неплащането на данъци, мита и акцизи, както и източване на ДДС

Намалели са случаите на скрити трудови отношения. Директорът на ЦИД Руслан Стефанов обясни разнопосочното движение на двата подиндекса с нарастването на безработицата. По думите му спадът в приходите на бизнеса в началото на кризата през 2009 г. най-вероятно е предизвикал бързи съкращения на наетите без трудови договори като логична и лесна стъпка за запазване на печалбата. Това е довело и до снижаване на равнището на скритата икономическа активност. Според методиката на ЦИД ядрото на скритата икономика е т.нар. криминална икономика, буферната зона е сивата икономика, а периферията е натуралната икономика. Използваната методология дава представа за динамиката на явлениято, без да дава точни размери. Сравнявайки стойностите на двата подиндекса - при бизнеса и населението, ЦИД прави своите изводи за това как управлението се справя със скритата икономика.

През юни 2007 г. е бил последният пик в ръста на сивата икономика

достигащ 2.8 пункта, а през октомври 2009 г. в разгара на кризата той е бил едва 2.2 пункта. През декември 2010 г. обаче фирмите, които са спрели да плащат данъци и осигуровки, значително нарастват - над 2.5 пункта. В същото време индексът на скритата икономическа активност на населението леко намалява, което се обяснява с различния ефект на кризата върху компаниите и населението. Значителният спад в приходите на бизнеса увеличава вероятността фирмите да продължат да избягват плащането на данъци и да намаляват осигурителните вноски, за да запазят печалбите и конкурентоспособността си на пазара (или просто да избегнат фалит).

По данните на ЦИД хората в трудоспособна възраст, които са били икономически неактивни през 2010 г. извън официалната статистика за безработицата, са достигнали 1.7 млн. души. Експертите от неправителствената организация отбелязаха, че официалните данни не дават отговор на въпроса

къде са отишли общо 380 хил. души, колкото са намалелите заети

в сравнение с 2009 г. Предполагането е, че част от тях са се върнали по родните си места и са започнали натурално производство, а други са емигрирали.

Анализаторите не се ангажираха с конкретен процент за дела на сивата икономика в БВП, но въз основа на данните на НСИ и БНБ те допускат, че той е около 23%, което е изключително сериозен процент в сравнение с останалите европейски държави.

За последните две години значително се е увеличил и дялът на хората, които получават по-висока заплата от тази, на която се осигуряват. Близо 11-12 на сто от населението са декларирали, че получават по-високо възнаграждение от заявеното в трудовия договор. Около 5-6 процента от хората работят без никакъв трудов договор, посочи Руслан Стефанов. "Тези цифри обаче трябва да се умножат по 4 и тогава ще получим реалната картина на индекса", смята главният експерт в ЦИД Тихомир Безлов. Причината за това е, че повечето хора не казват истината при проучванията. Това на практика прави около

44 на сто сива икономика и укриване на доходи

смята експертът. Това число ни доближава до отчетения през 90-те години 50-процентов дял на скрита икономика. Секторите, които генерират най-много сива икономика, са енергетика, здравеопазване, фармацевтичният сектор и инфраструктурата, където трябва да се съсредоточи контролът, посочват от ЦИД. По думите на Тодор Ялъмов - старши анализатор от икономическия сектор на центъра, проблемът със сивата икономика е много важен, защото заради това изкривяване на данните се получава погрешна картина за реалното състояние на икономиката, а оттам - и до взимането на погрешни политически решения.

От ЦИД смятат, че

мерките на правителството за противодействие са неефективни

Според анализаторите в момента държавният апарат действа рестриктивно върху целия бизнес и гражданите, за да не укриват доходи и задължения към държавата. Това не дава резултати, защото не се притиска "големият бизнес", а дребният, където укриването на доходи е малко поради малкия размер на дейността. Това води до ограничени приходи в бюджета.

Експертите предлагат държавата да използва по-добре инструментите на бюджетната и икономическата политика, като се осъществи и по-сериозен контрол при спазването на законодателството от контролните органи. Сред основните препоръки за противодействие на скритата икономика експертите предлагат да се използват по-добре инструментите на бюджета и на икономическата политика, а не толкова на контролната система.

Друга мярка е контролът за спазването на законодателството на база на оценка на риска и съсредоточаване върху най-големите заплахи. Това означава държавната финансова инспекция, НАП, Агенция "Митници" и др. да се насочат към противодействие на местните и националните олигархични мрежи, отбелязаха експертите.

[Вестник Монитор](#)

✓ 700 000 с неплатени здравни осигуровки

<http://www.monitor.bg/article?id=288032>

Около 700 000 българи не си плащат здравните осигуровки, предположи здравният министър Стефан Константинов. По думите му все пак няма точна яснота за броя на хората с прекъснати здравни права. Аз предполагам, че става въпрос за 600 000-700 000 души, което е много сериозно число, коментира министърът пред БНР. Така той опроверга тиражираната преди време в публичното пространство информация, че цели 2 000 000 души не си плащат осигуровките. Константинов за пореден път изтъкна, че механизмът за финансиране на болниците чрез клинични пътеки не е добър.

Както е известно, идеята на управляващите е да въведат т.нар. диагностично свързани групи. Според здравния министър методът за финансиране може да бъде сменен още през следващата година. Така болниците ще подават информация колко пациенти са хоспитализирани и няма да въртят пациенти по клинични пътеки, разясни предимствата Константинов. Според него пациентите трябва да се оплакват винаги, когато са нарушени правата им. Имаме медицински центрове, където линейките в 98% достигат до населението на 20-ата минута. Мисля, че това е изключителен резултат и на тези места на практика няма какво да подобряваме. Но има други, където проблемите са изключително сериозни, коментира още Константинов и допълни, че специалната работна група за подобряването на Спешната помощ продължава да работи.

noviniteotdnes.com

✓ Скритата икономика отново расте

<http://noviniteotdnes.com/%D1%81%D0%BA%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%BE%D1%82%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE-%D1%80%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B5/>

Индексът на скритата икономика при бизнеса в България се е покачил през миналата година, след като през октомври 2009 г. беше достигнал най-ниското си ниво от 2.2 пункта. Това обявиха експертите от Центъра за изследване на демокрацията (ЦИД), който в петък представи годишния анализ на сивата икономика у нас. Организацията следи динамиката ѝ от 2002 г.

През 2010 г. са се увеличили основно

неплащането на данъци, мита и акцизи, както и източване на ДДС

Намалели са случаите на скрити трудови отношения. Директорът на ЦИД Руслан Стефанов обясни разнопосочното движение на двата подиндекса с нарастването на безработицата. По думите му спадът в приходите на бизнеса в началото на кризата през 2009 г. най-вероятно е предизвикал бързи съкращения на наетите без трудови договори като логична и лесна стъпка за запазване на печалбата. Това е довело и до снижаване на равнището на скритата икономическа активност.

Според методиката на ЦИД ядрото на скритата икономика е т.нар. криминална икономика, буферната зона е сивата икономика, а периферията е натуралната икономика. Използваната методология дава представа за динамиката на явлениято, без да дава точни размери. Сравнявайки стойностите на двата подиндекса – при бизнеса и населението, ЦИД прави своите изводи за това как управлението се справя със скритата икономика.

През юни 2007 г. е бил последният пик в ръста на сивата икономика

достигащ 2.8 пункта, а през октомври 2009 г. в разгара на кризата той е бил едва 2.2 пункта. През декември 2010 г. обаче фирмите, които са спрели да плащат данъци и осигуровки, значително нарастват – над 2.5 пункта. В същото време индексът на скритата икономическа активност на населението леко намалява, което се обяснява с различния ефект на кризата върху компаниите и населението. Значителният спад в приходите на бизнеса увеличава вероятността фирмите да продължат да избягват плащането на данъци и да намаляват осигурителните вноски, за да запазят печалбите и конкурентоспособността си на пазара (или просто да избегнат фалит).

По данните на ЦИД хората в трудоспособна възраст, които са били икономически неактивни през 2010 г. извън официалната статистика за безработицата, са достигнали 1.7 млн. души. Експертите от неправителствената организация отбелязаха, че официалните данни не дават отговор на въпроса

къде са отишли общо 380 хил. души, колкото са намалелите заети

в сравнение с 2009 г. Предполагането е, че част от тях са се върнали по родните си места и са започнали натурално производство, а други са емигрирали.

Анализаторите не се ангажираха с конкретен процент за дела на сивата икономика в БВП, но въз основа на данните на НСИ и БНБ те допускат, че той е около 23%, което е изключително сериозен процент в сравнение с останалите европейски държави.

За последните две години значително се е увеличил и делът на хората, които получават по-висока заплата от тази, на която се осигуряват. Близо 11-12 на сто от населението са декларирали, че получават по-високо възнаграждение от заявеното в трудовия договор. Около 5-6 процента от хората работят без никакъв трудов договор, посочи Руслан Стефанов. „Тези цифри обаче трябва да се умножат по 4 и тогава ще получим реалната картина на индекса“, смята главният експерт в ЦИД Тихомир Безлов. Причината за това е, че повечето хора не казват истината при проучванията. Това на практика прави около

44 на сто сива икономика и укриване на доходи

смята експертът. Това число ни доближава до отчетения през 90-те години 50-процентов дял на скрита икономика. Секторите, които генерират най-много сива икономика, са енергетика, здравеопазване, фармацевтичният сектор и инфраструктурата, където трябва да се съсредоточи контролът, посочват от ЦИД. По думите на Тодор Ялъмов – старши анализатор от икономическия сектор на центъра, проблемът със сивата икономика е много важен, защото заради това изкривяване на данните се получава погрешна картина за реалното състояние на икономиката, а оттам – и до взимането на погрешни политически решения.

От ЦИД смятат, че

мерките на правителството за противодействие са неефективни

Според анализаторите в момента държавният апарат действа рестриктивно върху целия бизнес и гражданите, за да не укриват доходи и задължения към държавата. Това не дава резултати, защото не се притиска „големият бизнес“, а дребният, където укриването на доходи е малко поради малкия размер на дейността. Това води до ограничени приходи в бюджета.

Експертите предлагат държавата да използва по-добре инструментите на бюджетната и икономическата политика, като се осъществи и по-сериозен контрол при спазването на законодателството от контролните органи. Сред основните препоръки за противодействие на скритата икономика експертите предлагат да се използват по-добре инструментите на бюджета и на икономическата политика, а не толкова на контролната система.

Друга мярка е контролът за спазването на законодателството на база на оценка на риска и съсредоточаване върху най-големите заплахи. Това означава държавната финансова инспекция, НАП, Агенция „Митници“ и др. да се насочат към противодействие на местните и националните олигархични мрежи, отбелязаха експертите.

www.newshub.bg

✓ Скритата икономика отново расте

<http://www.newshub.bg/%D0%A1%D0%BA%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%BE%D1%82%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE-%D1%80%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B5.477576.html>

Индексът на скритата икономика при бизнеса в България се е покачил през миналата година, след като през октомври 2009 г. беше достигнал най-ниското си ниво от 2.2 пункта. Това обявиха експертите от Центъра за изследване на демокрацията (ЦИД), който в петък представи годишния анализ на сивата икономика у нас. Организацията следи динамиката ѝ от 2002 г.

Експертите: Държавата да насочи усилията си към местните и националните олигархични мрежи През 2010 г. са се увеличили основно

неплащането на данъци, мита и акцизи, както и източване на ДДС

Намалели са случаите на скрити трудови отношения. Директорът на ЦИД Руслан Стефанов обясни разнопосочното движение на двата подиндекса с нарастването на безработицата. По думите му спадът в приходите на бизнеса в началото на кризата през 2009 г. най-вероятно е предизвикал бързи съкращения на наетите без трудови договори като логична и лесна стъпка за запазване на печалбата. Това е довело и до снижаване на равнището на скритата икономическа активност. Според методиката на ЦИД ядрото на скритата икономика е т.нар. криминална икономика, буферната зона е сивата икономика, а периферията е натуралната икономика. Използваната методология дава представа за динамиката на явлението, без да дава точни размери. Сравнявайки стойностите на двата подиндекса - при бизнеса и населението, ЦИД прави своите изводи за това как управлението се справя със скритата икономика.

През юни 2007 г. е бил последният пик в ръста на сивата икономика

достигащ 2.8 пункта, а през октомври 2009 г. в разгара на кризата той е бил едва 2.2 пункта. През декември 2010 г. обаче фирмите, които са спрели да плащат данъци и осигуровки, значително нарастват - над 2.5 пункта. В същото време индексът на скритата икономическа активност на населението леко намалява, което се обяснява с различния ефект на кризата върху компаниите и населението. Значителният спад в приходите на бизнеса увеличава вероятността фирмите да продължат да избягват плащането на данъци и да намаляват осигурителните вноски, за да запазят печалбите и конкурентоспособността си на пазара (или просто да избегнат фалит).

По данните на ЦИД хората в трудоспособна възраст, които са били икономически неактивни през 2010 г. извън официалната статистика за безработицата, са достигнали 1.7 млн. души. Експертите от неправителствената организация отбелязаха, че официалните данни не дават отговор на въпроса

къде са отишли общо 380 хил. души, колкото са намалелите заети

в сравнение с 2009 г. Предполагането е, че част от тях са се върнали по родните си места и са започнали натурално производство, а други са емигрирали.

Анализаторите не се ангажираха с конкретен процент за дела на сивата икономика в БВП, но въз основа на данните на НСИ и БНБ те допускат, че той е около 23%, което е изключително сериозен процент в сравнение с останалите европейски държави.

За последните две години значително се е увеличил и дялът на хората, които получават по-висока заплата от тази, на която се осигуряват. Близо 11-12 на сто от населението са декларирали, че получават по-високо възнаграждение от заявеното в трудовия договор. Около 5-6 процента от хората работят без никакъв трудов договор, посочи Руслан Стефанов. "Тези цифри обаче трябва да се умножат по 4 и тогава ще получим реалната картина на индекса", смята главният експерт в ЦИД Тихомир Безлов. Причината за това е, че повечето хора не казват истината при проучванията. Това на практика прави около

44 на сто сива икономика и укриване на доходи

смята експертът. Това число ни доближава до отчетения през 90-те години 50-процентов дял на скрита икономика. Секторите, които генерират най-много сива икономика, са енергетика, здравеопазване, фармацевтичният сектор и инфраструктурата, където трябва да се съсредоточи контролът, посочват от ЦИД. По думите на Тодор Ялъмов - старши анализатор от икономическия сектор на центъра, проблемът със сивата икономика е много важен, защото заради това изкривяване на данните се получава погрешна картина за реалното състояние на икономиката, а оттам - и до взимането на погрешни политически решения.

От ЦИД смятат, че

мерките на правителството за противодействие са неефективни

Според анализаторите в момента държавният апарат действа рестриктивно върху целия бизнес и гражданите, за да не укриват доходи и задължения към държавата. Това не дава резултати, защото не се притиска "големият бизнес", а дребният, където укриването на доходи е малко поради малкия размер на дейността. Това води до ограничени приходи в бюджета.

Експертите предлагат държавата да използва по-добре инструментите на бюджетната и икономическата политика, като се осъществи и по-сериозен контрол при спазването на законодателството от контролните органи. Сред основните препоръки за противодействие на скритата икономика експертите предлагат да се използват по-добре инструментите на бюджета и на икономическата политика, а не толкова на контролната система.

Друга мярка е контролът за спазването на законодателството на база на оценка на риска и съсредоточаване върху най-големите заплахи. Това означава държавната финансова инспекция, НАП, Агенция "Митници" и др. да се насочат към противодействие на местните и националните олигархични мрежи, отбелязаха експертите.

✓ **Близо 44% от заетите с фалшиви заплати**

<http://www.kaminata.net/post540752.html>

Близо 44 на сто от заетите получават по-високи заплати от заявените в трудовия им договор. Други 20 на сто пък работят на черно - без трудови договори.

Това е част от действителната картина на скритата икономика у нас, макар че официалните параметри на двата показателя са съответно 11-12% и 5-6%. Разликата се дължи на това, че от 4-ма анкетирани 3-ма лъжат, обявиха вчера от Центъра за изследване на демокрацията (ЦИД).

Делът на сивата икономика е около 30% от brutния вътрешен продукт, т.е. близо 21 млрд. лв., показва последното проучване на ЦИД. Според него през м.г. са се увеличили случаите на неплащане на данъци, мита и акцизи, както и източване на ДДС.

В сивата икономика са преминали и голяма част от 380-те хил. уволнени и съкратени от 2008 г. насам, които официално не са започнали работа. Друга част са заминали в чужбина и там също са се хванали в сивия сектор, смятат експертите. Дейностите, които генерират най-много сива икономика, са енергетиката, здравеопазването, инфраструктурата, където трябва да се съсредоточи контролът. Анализаторите на центъра са убедени, че скритата икономика създава погрешна картина за реалното състояние на икономиката, а това води до погрешни политически решения и превратни изводи за държавата ни.